

Makale Geliş | Received: 19.02.2017

Makale Kabul | Accepted: 06.03.2017

Doi: 10.20981/kaygi.310252

Emine KEF

Yrd. Doç. Dr. | Assist. Prof. Dr.

Adıyaman Üniversitesi, İİBF, Kamu yönetimi Bölümü, Adıyaman-Türkiye
Adıyaman University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Public
Administration, Adıyaman-Turkey
ekef@adiyaman.edu.tr

Üst İnsanın Hakikati

Öz

İnsan, tanrısallığını hatırlayabilmek için Tanrı'yı öldürmek zorunda olan bir varlıktır. Çünkü doğabilen bir Tanrı hayatta olduğu müddetçe insan köle olmaya mahkumdur. Senaryosu çok eskilere dayanan Tanrı hikayesindeki oyunu ise oyun oynamayı çok iyi bilen birisi görebilecektir. Bu kişi, çocuk olmayı başarabilen üstinsandır. Ancak öncelikle üstinsanın tözünü ruhunda taşıyan kadın ve erkek, bu hikayede kendileriyle ilgili bütün anlatıları unutulmalıdır. En çok da kadın!

Anahtar Sözcükler

Çocuk Tanrı, Kadın, Varoluş, Kölelik, Tanrısallık, Üstinsan, Hakikat.

I

Yetkinlik, varlığın kendisini üstün kılan şeye ulaştığında değişiminin nihayetlendiği, eksiklik ise kendisini üstün kılacak kararlı nitelikten yoksun olduğu durumdur. Varoluşu anlamlandırabilmek için varlığın vücuda gelişinin nasıllığını bilmek gerekmektedir. Zaman, mekan, hareket ve çokluğa bağlı ve onlarla birlikte oluşum halinde olan tabiat canlı bir yapıdır ve kendisinden doğan her varlık zorunlu olarak canlı bir özellik göstermektedir. Zaman oku varlığa gelen her canlıya bir ömür biçer ve evrenin sonu gelene kadar her biri doğum-ölüm arasındaki geçişi yapmaya devam eder. Nasıllık ifadesinin önemi tam da buradadır; çünkü fiili olarak vücut bulmadan önce potansiyel olarak varlık kazanması, her cevherin kendine has bir *big bang* yaşadığını gösterir. Mucizevi olan tam olarak bu biricikliklerdir.

Varoluş sürecinde evrende oynayacakları role göre her canlı bir mizaç kazanarak farklılaşır ve kendi adını alır. Daha sonraki her dönüşümü kendi cinsinin evrendeki varoluşsal halkasını tamamlamak için gerçekleşmektedir. Hiç kuşkusuz her şey zıddıyla kaimdir ve cinsiyetin varlığı zıtlığının varlığını ortaya koymaktadır. Her cinsin kendisi gibi zıddı olan diğer canlılarla arasında kurulan ilişki de evrenin yapısını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla yaşamın devamlılığı farklılığa ve zıtlığa bağlıdır. Varoluş bilincin ve zihnin ortaya çıkmasıyla tamamlanır; *düzen* en küçük bir organizmadan evrenin bütününe evrimleşmesine kadar varlıksal bir alanda *dengeye* kavuşur ve her canlı bu oluşuma estetik bir şekilde karşılık verir.

İnsanın varoluş çizgisinin en sonunda yer alması, onun kemaliyet derecesini ve aynı zamanda tabiattaki rolünün muazzamlığını ortaya koyar. Böyle bir potansiyelle vücuda gelen insanı bedensel doğumundan sonra hafızasına yük ettiği fazlalıkları unutup kendi gerçeğini hatırlamaya çağıran Nietzsche, üstinsanı artık yaratacak olanın yine insanın kendisi olduğunu söylemiştir. Tabiatla yaşam nasıl doğum ile ölüm arasındaki döngüde ortaya çıkıyorsa, üstinsanın doğabilmesi için de bir ölüm şarttır; Tanrı'nın ölmesi şarttır. Aksi durumda, doğacak olan kölenin kendisidir. Kendi eliyle yarattığı tanrıların önünde eğilen hiçbir ruha hakikatinin kapısı açılmayacaktır. Gücü karşısının sahip olduklarında görüp kendi gerçeğini karşıtındakiyle değiştirmek gibi bir yanılgıyla köleliğe giden yolda ısrarcı davranan kadının Nietzsche'nin nefretine maruz kalması anlaşılır bir durumdur. Çünkü o, hakikatini kendi eliyle parçalamıştır. Pek fazla anlayamamış olansa, onun köleliği de üstinsanlığı da cinsiyete indirgememiş olduğudur.

En çok anlatılmak istenen üzerine en az söylenendir. Nietzsche'nin kadın özelinde cinsiyetleri nasıl değerlendirdiği sorusuyla okumalar yapılırken, dağ başında balık tutan düşünürün sesi satır aralarında başka türlü yankılanıyordu: Bu, çok ince bir şekilde tasarlanmış, çok eski bir oyun. Bunun farkına varmak için hatırlayıp başlangıca gitmelisin ama önce unutmalısın! Bu anlamda yazın, düşünürün ifadelerinden hareketle, insanın hakikatine nasıl yaklaşacağı, üstinsanlığına nasıl ulaşacağı üzerine oturtulmuştur.

II

Bağışlayın, dostlarım,

Duvara kendi mutluluğumun resmini yapacak cesaretim var.¹

Varlık kazanmaya başlaması kaos olarak adlandırılmasına rağmen yeryüzünde bir ahenk söz konusudur. Ahenk, uyumda ortaya çıkar; uyum ölçüde bulunur ve bu bir zorunluluktur. Bu zorunluluğun hizmet ettiği şey ise dengedir. Yeryüzünde her şey önünde sonunda dengeye kavuşmaya yazgılı bir şekilde vücuda gelir, varlığını devam ettirir ve sonlandırır. Bu dōngüsel zorunluluk yaşam kaynağının da sırrını açıklamaktadır: Oluş ve yok oluş. Varlığı yalnızca doğumda görmek hiç kuşkusuz sınırlandırılmış bir zihnin yorumu olmaktan öteye gidememektedir.²

Varoluşun esas gayesi dolayısıyla nedeni, evrenin mükemmeliyete ermiş olmasıdır. Bu mükemmellik, maddenin alacağı her şekil için farklı derecelerde seyrederek. Varlığa gelmede ilk suretten sonuncusuna kazanılmış olması gereken kemaliyet illaki farklı olmaktadır. Bu yaratımda evrenin ruhu, oynayacakları rollere göre her bir sureti maddenin içinden meydana getirmekten yorulmaz. Bu aynı zamanda yaratıcı nedenselliğin evrende kendini açığa vurması ve aynı zamanda yaratıcı olarak varlığın kısımlarında ve halkalarında etkinlik göstermesidir.³

Söz konusu etkinlik kendini en çok akılda gösterir. Akıl en yalın haliyle, gelişme gücüdür ya da daha doğru bir tanımla, hakikati ayırt edebilme ve ona yaklaşma gücüdür. Bu açıdan her birey kendi başına bir dünya oluşturur. Bir kişide diğerinde olduğundan daha fazlası gözlemlenebilir ama aklın doğası –tözü– varlığa gelişin zorunlu koşulu olduğundan herkeste aynıdır. Fark, hatırlama kabiliyetinde kendini göstermektedir. Kendi aklını çalıştırarak mükemmelliğe yaklaşmayan bir ruh ilahi imgenin mührünü taşıyamaz. Yetkinlik, zamanın ruhunu kendisine yönelerek ve kendisini bilerek (nosce te ipsum) yenen, varoluşsal manayı kendi özünde bulan insan için söz konusudur. Bu bir hatırlama prensibidir; insan hem o hem de ondan olduğundan doğaya özünden açılır ve onunla yeniden bütünleşir; bütünleşmenin ilmiği ise üstinsandır.⁴

İnsan, zihin gücü sayesinde diğer canlılardan ayrılır ve yine bu özelliğiyle onları yönetebilme kabiliyeti kazanır. Ancak varlığa egemen olamaz; zira egemenlik tam bağımsızlığı zorunlu tutar; insan ise kısıtlanır, denetlenir ve varlığa bağımlıdır. Edilgen olacağı durumlarla karşılaştığı için doğanın ortak düzenini izlemek ve ona uymak zorundadır. Bu zorunluluk, varlığın ana (zamana) için doğumunu devam ettirebilmesi

¹ Friedrich Nietzsche (2004) *Şen Bilim / Ana Metin 1* (çev. Ahmet İnam), 3. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 63.

² İlhan Kutluer (2013) *İbn Sina Ontolojisinde Zorunlu Varlık*, 2. Baskı, İstanbul: İz Yayıncılık, s. 25.

³ Giordano Bruno (2006) *Diyaloglar* (çev. Sedat Umran), 2. Baskı, İstanbul: Berfin Yayınları, s. 83-4.

⁴ Friedrich Nietzsche (2014) *Müziğin Ruhundan Tragedyanın Doğuşu* (çev. İ. Zeki Eyuboğlu), 10. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 20-1.

için düzene uymaya yazgılı olması durumudur.⁵ Tabiatı gereği her bir varlık, kendi devamlılığını sürdürmeye yazgılıdır. Varlığın kendi özü dışında hareket etmesi izafi bir durumdur ve bu zan, örtüsü açıldığında sahteliğini yenisi ile örten heyuladan başka bir şey değildir.⁶

İnsanın egemenlik sanısı, yalnızca öze sahip olmayan bir surettir. Bu sanı, insanın olduğu gerçeklik ile olmak istediği ideal arasındaki mümkünsüzlükten kaynaklanmaktadır. O, kendi gerçekliğini yadsıdığı için esas değerini kavrayamamaktadır. İnsanı varlığın efendisi değil de çobanı olarak tanımlayan Heidegger, “daha az”la insanın bir şey yitirmeyeceğini, aksine hakikate bu şekilde varabileceğini söylemiştir. Böylelikle insan, “çobanın özlü yoksulluğunu kazanır; bu yoksulluğun değeri, varlığın kendisi tarafından onun hakikatini korumaya çağırılmış olmasında yatar.”⁷ Heidegger’in insanın gerçekliğini çobanın yoksulluğunda görmesi, bir değersizleştirme değil aksine onun yetkinliğinin kaynağını ortaya koymadır.

O halde, insanın bağımsızlığının bağımlılığının farkındalığından kaynaklandığı söylenebilir. Ancak buradaki bağımlılık ontolojik bir gerçeklikte kendisine yer bulmaktadır. Mutlak olana, yani hiçbir surette sınırlandırılmayana olan bir bağımlılık. Ki bu, aynı zamanda insanın yetkinliğinin kaynağı ve onu diğer varlıklardan üstün yapan yegane gerçekliğidir. Bunun dışındaki her bağımlılık, insanı köleleştirecektir. Bir diğer ifadeyle, köle ruhlu insan ancak mutlak olanın dışındaki şeylere bağımlı olan insandır. Bu yüzden insandan açık yüreklilikle kendisini sorgulaması istenir: “Sınamalı insan kendisini, bağımsızlığa mı yazgılı, boyun eğmeye mi; bunu da tam zamanında yapmalı.”⁸

Herhangi bir şeye karşı bağımlı olduğunu hissetmediği sürece insan kendisini bağımsız sayar. Bu, aslında insanın ne kadar kibirli ve hakimiyet kurmaya bağımlı olduğunu gösteren bir yanılgıdır. Zira aklının önüne geçen bu iki zafiyet, insanı sürekli kulağına çalınan ve diline dolanan özgürlük söylemlerinden ötürü bağımsızlığa sahip olduğu ve ondan edildiğinde de bunun farkına varabileceği zannıyla yaşatır. Göz sürekli baktığını göremez. Zincirlerle çok uzun zaman geçirince onları uzvu olarak düşünmeye başlar ve ironik bir şekilde özgürlük söylemlerinin çokluğu zincirlerinin çokluğuyla birlikte seyrederek. Sonradan eklenenlere karşı ancak irade gösterilir; o da sağlam bir stratejiyle zaman içinde hissedilmemeye başlar.⁹ Dolayısıyla, özgürlüğü insanın şahsiyetinin inşasında bir yaşam tarzı olarak tanımlanamayacak kadar kıymetli, onu her daim mücadele halinde tutarak canlılığı koruyan bir değer olarak bilmek gerekir.

⁵ Benedictus De Spinoza (2012) *Ethica / Geometrik Yöntemlerle Kanıtlanmış ve Beş Bölüme Ayrılmış Ahlak* (çev. Çiğdem Dürüşken), 1. Baskı, İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, s. 246.

⁶ İbn Sina (2002) *Aşk Risalesi* (çev. Ahmet Ateş), İstanbul: Kırkambar Kitaplığı, s. 65.

⁷ Martin Heidegger (2013) *Hümanizm Üzerine* (çev. Yusuf Örnek), Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayını, s. 34.

⁸ Friedrich Nietzsche (2011) *İyinin Ve Kötünün Ötesinde* (çev. Ahmet İnam), 5. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 55.

⁹ Friedrich Nietzsche (2013) *Gezgin İle Gölgesi* (çev. Murat Batmankaya), 2. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 17.

Toplumsal katmanlarda oluşturulmuş bir olgudan ziyade kişinin kendi benliğindeki kölelik ve efendilik üzerine düşüncelerini şekillendiren Nietzsche'ye göre, üstinsanın 'kim'liğinin anlaşılabilirlik kazanması, söz konusu iki kavram arasındaki farkın net bir şekilde ortaya konmasından geçmektedir. Onun nefretini kazananlar hiç kuşkusuz köle zihniyetine sahip olanlardır ki, kadınları çoğu zaman karşısına almasına sebep olan düşüncelerinin kaynağında ise kadınlarda gördüğü bu zihinsel dönüşüm olduğu aşikardır. Burada bahsedilen kölelik olmak zorunda kalınan değil, olunması tercih edilen aşağıya doğru bir dönüşümdür. "Kadında uzun zamandır saklı bir köle vardır. Zincire vurulmuş tüm ruhlara karşı dikkat! Örneğin kaderlerinin onları küçük, küflü bir çevrede yaşamaya ve orada yaşlanmaya mahkum ettiği akıllı kadınlara karşı." Nietzsche, kadınlar için bu sözleri söylerken erkekleri çizgi dışında bırakmamıştır. "Sizin dostunuza verdiğinizi, ben ancak düşmanıma veririm" diyerek köle zihniyetini esasında üstinsanda olduğu gibi bir cinsiyete indirgememiştir.¹⁰

İnsanı çıldırtan şeyin kuşku değil kesinlik olduğu söylenir. Hakikate tahammül gösteremeyip onun yüzünü gizlemeye çalışmaması için insan, bilgiyi aramakla ve bilmekle yükümlü kılınmıştır. Yükümlülüğün yerine getirilemediği zamanda ise hakikatin üstü cehaletin örtüsüyle örtülerek madde ile mana arasındaki ilişki başka niyetlere hizmet edecek şekilde yeniden kurulmuştur.¹¹ Tıpkı kadın ve erkeğin varoluş hikayesinde olduğu gibi. Yeryüzünün dengesini sağlamakla görevli iki varlık, kadın ve erkeğin yaratılış gayesi unutulduğunda ya da unutulması istendiğinde insan, insanlığın hikayesini yazmıştır. Yaratılış mitine göre, öncesinde kendisini insan olarak tanımlayan varlık, kadının yaratılmasıyla erkek olarak çağırma yoluna gitmiştir. İnsanlık artık kadın ve erkek olarak ikiye ayrılmıştı ama bu iki yarım bir araya geldiğinde bir tam etmiyordu. Bu kurgu, kadına da erkeğe de gerçek yetkinliklerini unutturmuş, onları suni bir benlik içerisinde hapsedmiştir.

Varlığın ebedi olmaması nedeniyle oluşumun sürekli olması zorunludur. Aynı varlık planında tam bir denklik içinde bulunan iki karşıt cinsin birbirlerinin varlığını gerektirdiği ortadadır. Karşıtlık ilişkisi üzerine suret kazanan varlıktan her biri ötekini içerir ve zorunlu olarak ikisi de başlangıçta bütünden ayrılaşma yoluyla meydana gelmiştir. Bulunması istenen bilgi doğanın bilgisidir ve bulunanın doğruluğunun sağlaması doğayla uyumda yapılır; çünkü ancak kurgu ve sanılardan arındırılmış bilgi doğayla uyumludur, dolayısıyla akla uygundur. Aksi durumda, yani eşyanın mahiyeti hakkında doğru bilgi edinilemediğinde ise akla uygun davranmak mümkün değildir.¹²

¹⁰ Friedrich Nietzsche (2015) *Böyle Buyurdu Zerdüşt* (çev. Murat Batmankaya), 6. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 81; (2013) *Tan Kızılığı* (çev. Özden Saatçi), 5. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 172.

¹¹ Friedrich Nietzsche (2016) *Ecce Homo Kişi Nasıl Kendisi Olur* (çev. İsmet Zeki Eyüboğlu), 7. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 37; *Tan Kızılığı*, s. 41.

¹² Kutluer, *age.*, s. 98; R. G. Collingwood (1999) *Doğa Tasarımı* (çev. Kurtuluş Dinçer), 1. Baskı, İstanbul: İmge Kitabevi, s. 45; Epiküros (2015) *İki Direk Arasında Çiçekli Bir Bahçe* (çev. Orhan Erdem), 1. Baskı, İstanbul: Arya Yayıncılık, s. 20-1.

Anaksimandros'a göre, "zorunluluk gereği şeyler nerede meydana çıktılarsa orada yok olmalıdır."¹³ Çünkü zamanın ruhu tekrar en başa döndüğünde hakikat yeniden yüzünü gösterir; dengeden şaşma ve tekrar ona kavuşma hali bir sarmal şeklinde devam eder. Döngüyü sürekli hareket halinde tutan çarkın dışlısı ise yine iki kutupta konumlanmış bulunmaktadır: Unutma ve hatırlama. Platon, insanın tanrısal bir yanının olduğunu ve fakat bunu unuttuğunu söylemiştir. İlk unutma doğumla başlamıştır ve aslında her öğrenme bir anımsamadır. İşte insan kendini her bildiğinde, kendisini yeniden hatırladığında tanrısallaşmaktadır. Felsefe geleneğine göre, insan ancak akli yaşantısıyla Tanrı'ya benzeyebilir ve esasen felsefe, Platon'un fikrini telmihen Tanrı'ya benzeme (teşebbüh billah) çabasıdır ve insanın yetkinliği de bu çabada gizlidir.¹⁴

Vücuda gelmiş her bir varlık, kaynağını mutlak iyiden aldığı için iyinin kemaline ermeye meyillidir; her kötü ise varlığını zorunlu olarak yokluğa dayandırmaktadır. İşte bahsedilen kendini gerçekleştirmek, yani yetkinliğe ulaşmak için bu şarttır. İnsanın varlığında zorunlu olarak bulunmayan bir iyiliği sonradan kazanması mümkün değildir. Varlığın dikey ekseninde zaten sahip iken yatay ekseninde henüz ortaya çıkmamış ya da sonradan ortaya çıkmış olması o cevherin varlıkta başlangıçta olduğu gerçeğini değiştirmeyecektir.¹⁵

Hatırlama prensibini Nietzsche, aynı mantık temelinden tersine çevirmiş ve unutmadan söz ederek Antik Yunana bir kanca atıp döngünün diğer kutbunda konumlanmıştır. Unutmak, hatırlamanın olmazsa olmaz şartıdır. O, insandan yaşam süresince hikayesini kendi yazdığı şizofrenik yaşamdan sıyrılarak tanrısal yanını yeniden keşfetmesini ister. Hakikat dünyasının kapısından tekrar içeri girebilmenin şartı insanın kendisine yönelerek yaptığı hac yolculuğunu nihayetlendirmesi ile mümkündür. Ruhun dönüşümünde, benliğe ağır gelen şeyleri yüklenmeyi sembolize eden deve ve mevcut değerleri yıkan olarak özgür ruhları tasvir eden aslan aşamalarından sonra ulaşılması gereken son noktayı Nietzsche, çocuk metaforu ile açıklamıştır. Çünkü insan unutmayı başardığında, çocukluğun masumiyetinde ve fakat bu sefer edilgen değil kendi kaderini elinde tutan faal bir varlık olarak dönüşümünü tamamlayacaktır. Unutmayla birlikte, insan başlangıca dönüşümünü tamamlayıp hatırlayacak; ilk hareket, *mukaddes bir evetti*.¹⁶ Çocuğun ilk hareketi, nedensiz bir neden olarak değil, mevcut toplumsal normlara nispetle yeni bir yaşam biçiminin kurucusu olduğunu söylemiştir. Ona yüklediği nispi unutma özelliği, insanlığın tüm tözünü unutma değil, bilakis en derinde olanı hatırlayabilmek için hafızaya ağırlık yapanların unutulmasıyla zihni buna hazırlama sürecidir.

Köle ruhlu insanın karakter geçişi de üstinsan gibi üç aşamadır, bir farkla; o her aşamada halen köledir. Kendi benliğini arayıp bulma gücüne sahip olamadığı için ilk aşamada, güç sahibi olanlardan adalet ister. Dışardan elde edileceğine inandığı için

¹³ Julian Young (2015) *Nietzsche* (çev. Bülent O. Doğan), 1. Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, s. 248.

¹⁴ Kutluer, *age.*, s. 159.

¹⁵ İbn Sina, *age.*, s. 53, 111.

¹⁶ Nietzsche, *Böyle Buyurdu Zerdüş*, s. 49-51.

ikinci aşamada, kutsal söylemlerden özgürlüğü şiar edinir. Bu, tecrübesiz olanın ayakları üzerinde ilk durma girişimi gibidir. Farklılığı yanlış yorumladığı için elde ettiği adalet ve özgürlükle güç sahibi olanlardan uzaklaşıp kendisini yeni bir dünya yaratacağına inandırır. Son aşamada, asırlık bir bilgi yeniden tazelenir; madde illaki manaya sirayet eder ve başlanan noktaya yeniden dönülür. Ancak bu sefer heybede zamanın ruhu gereği dillendiği yerde dikkate almayı –daha çok almış gibi görünmeyi– zorunlu kılan adalet, özgürlük ve onların zorunlu türevi olan eşitlik yerini alır.¹⁷ Eşitlik! Bir değere karşılık gelen kavramlar sloganlaştığı anda değerlerinden edilir. Bunun mihmandarlığını ise pazar yerinde avam yapar. Havas söylediklerini anlayabilecek kimse bulamaz buralarda; bu yüzden çağrısını duyacak kulaklara seslenir Nietzsche; *çekilin pazar yerinden!*¹⁸

Yeni yaşamların ancak çiftlerin birlikteliğinde vücut bulduğu bir yaşamda *istenc ne kadar sefilse, her şey o ölçüde teklesir*; tasarlanmış dünyada kendisine biçilen rolü özgür iradesiyle oynadığı sanısıyla hazzını yaşarken unutkanlık insanı her ne kadar değerinden etse de kaybedilene duyulan özlem çılgılığı gömülü kaldığı derinliklerden sesini duyurur. Kahkahaların ardındaki yüzün dehşeti, hazzı özden uzaklaşarak arayan insanın ifadesidir.¹⁹ Ait olduğu dünyanın ahengini bozup daha sonra onu yeniden kendi ütopyasına göre tasarlamaya girişen insan, hayalini gerçeklikle buluşturamadığı için kendisini bir şizofreni dünyasına hapsedmiştir.

O halde Hesiodos'un *yarım bütünden daha büyük olabilir*, sözünü de hatırdı tutarak aklın bütün içinde insanı aşağıya sürükleyecek olan yarıma karşı koyması gerekmektedir. Aksi durumda verilen zarardan kurtulmanın imkanı yoktur. Böyle bir karşıtlıkta bir taraf amacını gerçekleştirmek için harekete geçerken diğer taraf sorgulamayıp tepkisini kaldığında kader çizgisi yenilgiye yol alacaktır. Doğada işlevsizlik yoktur; dolayısıyla, akıl pasif ve işlevsiz bırakılmaya gelmez.²⁰

İnsan, zihninde tutulma yaratan batıl inançlar ve bir yandan onu iflah olmaz günahkar olduğuna inandıran diğer yandan da ruhunun nasıl kurtuluşa ereceğini anlatan çarpık hikayeleri unuttuğunda avuçlarındaki hakikatin yazısını okuyabilecektir.²¹ Bu yüzden Tanrı'yı öldürmekten başka çıkar yol yoktur; insanların çocuk masumiyetinde kendilerini bulabilmesi için günahlarının hesabını tutan Tanrı'nın yok olması şarttır. Farkına varılması gereken şey gerçek değil; olunması gereken şey gerçektir. Kalbi iyiliklerle dolu itaatkar bir kalp, yalnızca kendisine söyleneni dinler ve söyler. Kendisini dinlemesi yasaklanmış bir iyi, bu günaha prangalanmıştır. Yıllardır anlatılagelen iyi, doğru ya da güzel kavramları anlamlarını yanlış ellerdeki kalemelerden aldığı için bütün kötülerin bir araya getirilip yerin altında üstünde bütün iyilikleri yok edecek bir ateş

¹⁷ Friedrich Nietzsche (2014) *Güç İstenci* (çev. Nilüfer Epçeli), 2. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 78-9.

¹⁸ Nietzsche, *Böyle Buyurdu Zerdüşt*, s. 312.

¹⁹ Friedrich Nietzsche (2011) *Yunan Tragedyası Üzerine İki Konferans* (çev. Mahmure Kahraman), 3. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 39.

²⁰ İbn-i Sina (2011) *Mutluluk ve İnsan Nefsinin Cevher Olduğuna İlişkin On Delil* (çev. Fatih Toktaş), 1. Baskı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, s. 91.

²¹ Friedrich Nietzsche (2015) *İnsanca Pek İnsanca 1. Kitap* (çev. Cemal Atıla), 6. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 39.

yakılmalı ve o ateşte kendisine hiçbir karıncanın su taşımayacağı Tanrı öldürülmelidir. *Kırın, kırın parçalayın, ey muhakeme yeteneğine sahip olanlar, eski levhaları!*²² diyerek, Nietzsche vicdana çağrı yapmaktadır; asıl anlamı kaybolmuş olanı bulmak olan vicdana. Ve çağrıya sadece kendindeki gerçeği bulmaya cesaret edenler okunmaktadır. Putları yıkmazsa insan kırıp dökmek zorunda kalır kendinden olanı, alır kendinden olduğu canı kendi elleriyle.

İnsanın günaha karşı duyduğu korku, aslında kendi yazdığı hikayeye dolayısıyla kendisine karşı duyduğu korkudur. Onu değersizlik hissine sokan korkuyla birlikte insanların birbirine karşı duyduğu sevgi, saygı ya da umut yerini bıkkınlığa bırakmıştır. İşte nihilizmin meali budur; insanlık ta ki kendisinde nihayetlene kadar türüne karşı bu hisse girmiştir.²³ Yaşadığı hissi ise değersizleştirme, muğlaklaştırma ve rasyonelleştirme yoluyla haklılaştırmaya çalışmaktadır. Değerlerinden edilerek bunalım dünyasına hapsolan insana Nietzsche balık tuttuğu dağ başından seslenmektedir: Yaşamın değerinin ne olduğu üstüne düşünmeye lüzum yok; başka seçenek olmadığına göre üzerine düşünülmesi gereken nasıl yaşanacağıdır.²⁴

Kulağına sürekli günahların fısıldandığı insan, kendisini günahkarların günahında yıkayarak varlığını temize çıkarmaya çalışır. Bu, yasanın doğal sonucudur. Çünkü yasa günah işlensin diye vardı ve endişenin hastalığı ortaya çıkardığı gibi yasa da günahı ortaya çıkarıyordu. Nietzsche'nin karşısına aldığı dinlerin de yarattığı yasayla cehennem inancını koruma altına alarak en korkak olanları kendi tarafına çekmiştir.²⁵ Korkularının hesaplaşılacak o günde kendilerinin kurtarıcısı olacağına inananlar, ahlak muhafızlığını da en şiddetli şekilde yerine getirirler. Bu, vaat edilen güne kadar baskı altına alınmış olanın kinini içinde gizli tutmasını sağlayan avuntusudur. Ve bu inancın şifresi ahlak kavramında çözülmektedir. Nietzsche, ahlak yargılarını ve cezalandırmaları kendi benliğinde daha az sınırlandırılmış olanlara karşı ruhsal olarak sınırlandırılmış olanların en eski intikam biçimi olarak görmüştür. Aslında Tanrı önünde herkes eşittir; beklenen o günde bu gerçek gözler önüne serilecektir ve yüreklerinin derinliklerinde kilitli tuttıkları kin o gün özgürlüğüne kavuşacaktır. İşte inançları kutsallığını tam da buradan almaktadır.²⁶

Kutsallığın tanımını yapanlar, eylemlerini intikam ya da önlem iddiasıyla meşrulaştırma yoluna gider ve bu şekilde kendilerini temize çıkarmaya çalışırlar. Onlardan farklı olarak, yani iyi bir insan olarak yaşamı seçenlerse, öteki yaşamlarında kötülerin cezalandırılmasını umut etmelerini bir misilleme değil *adaletin zaferi* olarak değerlendirirler. Nietzsche'nin kurnazlık olarak tanımladığı bu inanç biçimi esasında intikamın en acısını planlayanların hesaplaşma arzusudur. Ve bu kişiler, dünya yaşamındaki hesaplaşmayla yetinmeyecekleri için kötülere inat bir iyilikle yaşamayı, bu yüzden dindar bir hayat sürdürmeyi tercih ederler. Yaşamda etkin bir varlık olarak rol

²² Nietzsche, *Böyle Buyurdu Zerdüşt*, s. 227.

²³ Nietzsche (2015) *Ahlakın Soykütüğü Üstüne* (çev. Ahmet İnam), 7. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 58.

²⁴ Young, *age.*, s. 185.

²⁵ Nietzsche, *Tan Kızılığı*, s. 38, 61.

²⁶ Nietzsche, *İyinin Ve Kötünün Ötesinde*, s. 143.

oynayamayan bu zayıf yaratılmışlar bir özneye ihtiyaç duyarlar. Bu özne Tanrı'dır; yaşadıkları acılara rağmen ses çıkarmamayı tercih edenler, günün birinde gelecek olan – tüm acıların zararını ödeyecek olan- bir Tanrı krallığı beklemektedir. Ona göre insanın psikolojik mantığı şu şekilde işlemektedir: İnsan nedenini yorumlamadığı bir güç duygusuyla kaplandığında, içinde kendi yani insanın karakteristik yapısına dair bir takım kuşku uyanır. Hayret duygusu karşısında tek başına durmaya cesaret edemeyen insan daha büyük bir gücü, Tanrıyı öne sürmüştür. İnsan kendisindeki büyük ve güçlü olan her şeyi insanüstü ve harici diye kavradığı için kendi keşfini sekteye uğramıştır. Oysa zayıflık da güçlülük de insana has bir özelliktir. Ancak insan sahip olduğu bu iki yönünden zayıf olan yanına *insan*, güçlü olan yanına ise *Tanrı* demiştir. İnsanlara boyun eğdiren şey de –din- insanı aniden yakalayan aşırı güç duygusudur. Nietzsche, ikiyüzlü olarak nitelendirdiği bu kişilerin gizli nefretlerinin en şiirsel halini Aquinas'tan alıntılanmıştır; “gökyüzü krallığındaki mesut kişi, lanetlenmişlerin cezasını, kendi saadetinin tadına daha iyi varmak için görecektir.”²⁷

Yeryüzü keşfedilen değil de icat edilen tanrıların mabetleriyle, simgeleriyle kutsallaştırılırken insan kendi içindeki tanrısal hakikatten ne kadar uzağa gitmesi gerekir; karşılaştığı sapakların bir geri dönüş çağrısı olduğunu anlaması ve resmin sahte olduğunu ele veren o imzayı görebilmesi için tanrısını daha kaç kez sunağa götürmesi gerekecektir? Eğer bir tapınak kurulacaksa bir tapınak yıkılmalıdır. Ve her kim iyilik ve kötülük de yaratıcı olmak istiyorsa; hakikaten ilkin yıkıcı olmak, değerleri yerle bir etmek zorundadır. Demek oluyor ki, en büyük kötülük, en yüksek iyiliğin bir parçasıdır: Lakin yaratıcı olan budur işte.²⁸ Söz konusu kötülük resimdeki detayı göremeyen sınırlı insan için geçerlidir. Çocukluğa erişenler içinse bunların hepsi masum bir oyundur. Nietzsche, Herakleitos'un dünyayı neşeyle olumlayacak bir görüşe ulaştığını, çünkü zararlı olanın nihayetinde faydalı olana zemin hazırladığını; yalnız bunu *yaratan çocuk* seviyesine çıkan kişinin gözünde mümkün olabileceğinin altını çizmiştir. Bu seviye ise insanın tekillikini aşması ile mümkündür. Bu mümkünlük, imkan dahilindedir. İnsanın hayat çizgisi iki kalemle çizilmektedir ve Nietzsche bir bakıma, üstinsanın kendisini gördüğünde tanıyabilmesi için kendi kaderiyle ilişkisine bakması gerektiğini salık vermiştir. Kader defterinin başkalarının elinde olduğuna inanlar -ki Nietzsche bunu Türk kaderciliği olarak tanımlamıştır- insan ve kaderin birbirinden ayrı olduğunu zannettikleri için yaşadıklarına boyun eğerken de karşı çıkarken de kendilerini kader çizgisinde yer aldıklarını anlamlandıramayanlardır.²⁹

Ancak başkalarının onayıyla elde edilebilecek itibarın, kişinin kendisinden çok başkalarının onun için ne düşündüğünün esas olması, nisyana uğramış aklın çok eski bir geleneğidir. Kendisi hakkındaki beğenileri sevinçle karşılarken, her olumsuz düşüncede kederlenmesi bu sebeptendir. Fakat her iki durumda baki olan neşe yoksunluğudur. Aslını hatırlayamamanın yarattığı boşluk, tasarlanmış anılara teslimiyeti zorunlu kılar ve teslimiyetin bu hali azadı en zor tutsaklıktır. Üstinsanın nüvelerine sahip olması artık muhtemel olmayan bu tutsağın kanında da köle kurnazlığının tortusu bulunur.³⁰

²⁷ Nietzsche, *Ahlakın Soykütüğü Üstüne*, s. 60–3.

²⁸ Nietzsche, *Ahlakın Soykütüğü Üstüne*, s. 111; *Böyle Buyurdu Zerdüş*, s. 139.

²⁹ Young, *age.*, s. 248-9; Nietzsche, *Gezgin İle Gölgesi*, s. 48.

³⁰ Nietzsche, *İyinin ve Kötünün Ötesinde*, s. 195.

Acziyeti ve korkusu acbüzzenebin* sınırına kadar uzanan zihniyet, bunu perdelemek için iktidarı elde edip zorbalığını kutsal söylemlerle meşrulaştırarak yeryüzüne yaymaya çalışır. Temeli öze dayanmayan tutkusuyla zorba, kendi ruhundaki çılgılığı duyup sakinleşmek için kendisine kurbanlar yaratır. Ve öncesinde değil sonrasında bir tabula rasa olan bu köle, önünde eğildiği kutsalları yazan kalemi elinde tuttuğunun da farkına varamadığı için ruhunun çılgınlıkları neşeye yer bırakmaz.

'Hybris', sonu pişmanlıkla biten aşırı gurur ve güven anlamına gelen bu kavram, Nietzsche'nin metinlerinde Tanrı'ya karşı, başta doğa olmak üzere onun yarattıklarına karşı ama en çok da insanın kendisine karşı bir tavır olarak yorumlanmıştır. Önceleri yanlış kabul edilen yaşam tarzları, sonrasında doğru kabul edip uygulanmaya koyulmuş; *ilk günah, ilk erdeme* dönüşüvermiştir. Nietzsche burada evlilik örneğini vermiştir. Uzun süre topluluk haklarına karşı zayıf karakterli insanları dizginleme aracı ya da bir günah olarak kabullendirilen evliliğin kefareti ödemele zorunda olan –görünürde- erkekti. Bir kadına sahip olabilme hakkına sahip olacağını düşünmesinin kefareti ise ilk gece hakkının (jus prime noctis) "eski iyi törelerin" koruyucuları olarak rahiplere tanınmasıyla ödeniyordu. Gerçekten ilk günah diye bir şey varsa ve nesilden nesile aktarılan bir günahsa bu, daha ağır bir bedel düşünülemezdi. Ve başta Nietzsche'nin söylediği gibi, *rahiplerle her şey gerçekten daha tehlikeli* olmaktadır. Yasa! Öylesine empoze edilmişti ki, insanı içinde nefret, isyan tohumlarını yeşerterek en kabullenilmez şartlara bile boyun eğmeye zorlamıştı. Çünkü örnekte geçen rahiplerin elinde bulundurduğu güç, kaynağını maddi ve manevi işkenceden almaktaydı.³¹

Anlatılarda ağırlıklı olarak kadın ilk günahın müsebbibi olduğu, dolayısıyla bütün kadınların bu mirası zorunlu olarak boyunlarında taşıdıklarından bahsedilir. Dinler yeniden yazılırken bu hikaye hep önceli tasvir etmiş ve kültürler inşa edilirken bu anlatı kendisini yoğun bir şekilde hissettirmiştir. Kadın ilk günahta, ilk isyanda, ilk ahlaksızlıkta başı çeken olmuştur. Peki, kadın *il*kten itibaren her geçen gün artarak ahlaksız ilan edilirken dünya kalaniyla daha mı ahlaklı bir yer oldu? Kadına günahı isnat eden zihniyet, erkeği de ebedi suça süngülemiştir; ilk suç, ilk cinayetin erkek tarafından gerçekleştirildiği anlatısı, her yeni doğanı potansiyel suçlu görmüştür.

Cinsiyetlerin birbirleriyle iktidar mücadelesine girmesi, sahip oldukları özü yadsıyıp kendisinden olan ve kendisini olduran bir başka öze bürünme çabasıdır. "İnsan kadınların özgürleşmesini istiyorsa bunu erkekleri hadım ederek başarabilir" sözünün meali bir nevi, kadın özgürlüğünü erkeklerle yakalamaya çalışmasının yeryüzü ahengini bozmaya yeterli olduğudur. Merhamet kadınının tanrısal yanlarından biridir; bu yanını yok ettiğinde geriye Nietzsche'nin de söylediği gibi ruhlarındaki vahşi yan ortaya çıkacaktır.³² Eşitliği, özgürlüğü, gücü ya da iktidarı karşısında olduğu gibi ya da onu değersizleştirme yoluyla elde etme çabası, onu tam orta noktaya getirecektir. Fakat bu sefer bu orta nokta vasatı anlatmayacaktır; artık özden uzaklaşmış olma ve asla

* İnanışa göre, insanın bedeninde toprağa karışmayan yani bozulmayan tek şey acbüzzeneb yani kuyruk sokumu kemiğidir ve ikinci kez yaratılıştaki bu kemik bir nevi tohum vazifesi görecektir.

³¹ Nietzsche, *Ahlakın Soykütüğü Üstüne*, s. 133.

³² Young, *age.*, s. 598.

olunamayacak bir öze ulaşma çabası, onu bir Sfenks suretinde gösterecektir. Varoluşuna en çok yabancılaşan kadının meyli onu *bengi dişilik ülkesinden* etmektedir. Haklarından söz ederken esasında çoğu zaman erkek ağzını kullanması, kendi cennetinden kaçmış bir kadın duruşudur. Bu sebeple Nietzsche, kendisini unutan kadının hakikatinin ne olduğuna karar verenin erkek olduğunu ve feminizmin bu hileyi göremeyip bir erkek gibi olmayı arzulayan iğdiş edilmiş kadınlar yarattığını söylemiştir.³³

Meta von Salis'e göre, Nietzsche makul ama hatalı bir tümevarımla kadınların gidişatına bakarak "ebedi kadın"a dair bir genelleme yapmıştır. Bu yüzden de "daha yüce bir güç ve güzellik idealini ahenkli bir birlikte-varoluşla gerçekleştirecek geleceğin kadınının henüz ortada değilse de", mutlaka ortaya çıkacağını; aslında geleceğin üsterkeğe ya da üstk adına değil üstinsana ait olduğunu ortaya koyarak Nietzsche'nin felsefesine farklı bir boyut kazandırmıştır.³⁴

Kadına dair hakikatin sırrı yaratılan suni surette tutsak kaldığı için ondaki hakikat; dışarıdan görülmez, içeriden hissedilmez olmuştur. O artık hakikati bilinmeyen hakikattir. Sonsuz ve dipsiz derinliklerden ayrılan kadın, zatının ve münhasırlığının bütün alametlerini karıştırdan aldığı gücü kullanarak kendi eliyle parçalamıştır. "Eğer kadın hakikat olur ise o en azından hakikatin yeri olmadığını ve hiç kimsenin hakikat için bir yere sahip olmadığını bilir. Ve o, kadındır; çünkü hakikatin kendisine inanmaz; çünkü olduğu şeye, kendisinin olduğuna inanılan şeye, böylelikle olmadığı şeye inanmaz."³⁵

Oyun kurucunun zaferi için zihinlerin buna hazırlanması gerekir. Kadınlar bilinen her yolu deneyerek eşitliği yakalama çabalarına rağmen hala bir hatanın önünde diz çöküyorlar, çünkü onlara birisinin bu yüzden çarpmışta öldüğü söylenmiştir.³⁶ İnsan, -en çok da kadın- o atavistik mirası reddetme şansı olmadığı için kutsal suyla yıkanır ve fakat temizlenemez; dramatik olan da budur. Anlaşılması güç olansa, bu inancın neredeyse bütün kültürlerde kendine bir karşılık bulmasıdır. İnsan, hiçbir suyun temizleyemediği bedene ve hiçbir eğilişin kurtaramadığı ruha sahip iken Pandora'nın kutusundan umudun çıkarılabileceğinden umut etmenin imkanı yoktur. Nietzsche, bu imkansızlıktaki hileyi görmüş ve eklemiştir; *çünkü insan kendisinin kötü olduğuna inanmazsa, kötü olmaktan da vazgeçer.*³⁷

Kadın, kadın olarak doğduğu ya da ilk günahın taşıyıcılığını yaptığı için değil, bilakis kendisinden uzaklaştığı için hakikatin aynası olarak varlık gösteremez. Kendi hakikatini unutup onun derinliğinden yüzeye çıkan kadın, tekrar derinlere dalmasına yetecek nefesi alamadığı için artık sığ bile değildir. Onun eşitliği yakalamak için giriştiği mücadele, aslında önünde diz çökeceği putun harcını kendi eliyle karmasından

³³ Nietzsche, *Güç İstenci*, s. 547; Jacques Derrida (2007) *Nietzschelerin Şöleni* (der. ve çev. Ali Utku ve Mukadder Erkan), 1. Basım, İstanbul: Otonom Yayıncılık, s. 151.

³⁴ Young, *age.*, s. 597.

³⁵ Derrida, *age.*, s. 145-6.

³⁶ Nietzsche (2011) *Ahlakın Soykütüğü Üstüne* (çev. Ahmet İnam), 5. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 49; (2014) *Deccal / Hristiyanlığa Lanet* (çev. Ayça Kaya), 3. Baskı, İstanbul: Say Yayınları, s. 71.

³⁷ Nietzsche, *Tan Kızılığı*, s. 120.

başka bir şey değildir. Nietzsche, gerçek kadının onu aynılaşmaya götüren her hakkı var gücüyle reddetmesi gerektiğini ve cinsiyetler arasındaki ezeli farkta kadının kendi tanrısallığını bulacağını savunmuştur. Kendisini keşfetme cesareti gösteremeyince icatlara başvuran kadının en büyük çıkmazı hiç kuşkusuz söz konusu icatların sahipliğini dahi yapamayıp ona verilen ne ise onunla yetinmesidir. Nietzsche, kadını bu çıkmazdan kurtarmanın yolunun onun çocuk sahibi olması olduğunu söylerken aynı çıkış yolunu erkek için de önermiştir. Çünkü insan aşılması gereken bir varlıktır ve buna kendisini yok etmek pahasına daha üstün bir şey yaratmak da dahildir.³⁸

Üstinsanın yaratılmasında ve kesin bir şekilde korunmasında önemli kilit taşının cinsiyetler arasındaki derin farklılığın korunması olduğu böylelikle anlaşılabilir. Cinsler henüz varoluş anında birbirine rakib kılınmıştır. Birinin varlığı, diğerinin onu ona karşıtlığıyla desteklemesine bağlıdır. Yaşamsal döngünün devamlılığı ve ancak bu döngüde karşılaşılabilecek insana kavuşmak için eşitlik arayışına koyularak cinsler şahsına münhasırlıklarından edilmemelidir. Öyle ki, bu sapma haliyle aranan şey, aslı olmayan bir heyuladan başka bir şey değildir. Nietzsche'nin savaşmak ve ortadan kaldırmak istediği ise, modern zamanın kutsal söylemleri olan eşitlik, özgürlük, demokrasi, haklar gibi tedrici olarak her şeyi aynılaştıran söylemlerin esas olanı yerinden etme eğilimidir. İlişkinin doğal varlığının devamı, tarafların doğal hallerini korumalarına bağlıdır; karşıtının gücüne sahip olma isteğinin ortaya çıkması dahi bir dengeden sapma halidir. Bunun farkına varamayıp üstüne giderek insanın kendinden vazgeçmesi, onu Picasso'nun resimlerindeki figürler gibi çarpık bir hale sokacaktır. Oysa mükemmeliyete ulaşmak için erkek kadar kadının da sahip olduğu güce sahip çıkması gerekmektedir. Kadınların kadın, erkeklerin erkek olarak kalmaya devam ettikleri müddetçe üstinsan olunabileceğinden ya da onun doğabileceğinden ümit edilebilir.³⁹

III

İnsan, yaşam çizgisinde yatay eksenle ilerlerken çöküşler yaşasa bile ilk oluşun nüvesi her daim onda mevcuttur. Muktedir olmanın özü budur; yani varlığını ilk oluşa bağlı kalarak sürdürmek ya da ait olduğu yeri hatırlayabilmek aynı zamanda insana dair bir beklentidir. Söz konusu beklentinin yoğun bir şekilde görüldüğü Nietzsche'de beklenenin adı üstinsandır. Ve bu üstinsanın elbette bir cinsiyeti olacaktır ama bir cinsiyete ait olmayacaktır. Cinsiyeti inkar etmekle bir cinsiyeti reddetmek arasında çok keskin bir fark vardır. Oluşum hiç kuşkusuz iki cinsin birlikteliğinde gerçekleşir ve inkar etmek yalnızca unutmaya sebep olur, hakikati ortadan kaldırmaz.

Nietzsche'nin kadınlara karşı nasıl baktığının nedeni aşikardır. Onun karşısında olduğu şey, cinslerin kendi münhasırlıklarını bırakarak birbirinin yerine geçme girişimleridir. Aralarındaki derin karşıtlığı yadsıyarak eşitliği savunmanın sığığın bir göstergesi olduğunu düşünmesi, onun cinsiyetçiliğinin değil fakat gerçekliğin bir ifadesidir. Dolayısıyla, kadına dair düşünceleri hakkında, diğer bütün düşüncelerini bir

³⁸ Nietzsche, *Böyle Buyurdu Zerdüş*, s. 89.

³⁹ Nietzsche, *Böyle Buyurdu Zerdüş*, s. 360.

kenara bırakarak bir çıkarımda bulunmaya çalışmak, satırlardaki detayı iyi görememek demektir. Düşünerek çıldıran ve bu şekilde ölen bir düşünürün arayışının ne olabileceği konusunda hassasiyet göstermek, sözlerindeki sırların çözülmesinde bir nebze de olsa yardımcı olacaktır. Onun söylemlerindeki öfke, aşağı gördüklerine değil, kendi gerçekliğinin farkında olamayanlara karşı olmuştur.

Hiç kuşkusuz Nietzsche'nin düşüncelerindeki odak üstinsandır ve fakat üstinsan, beklenen bir Mesih değildir; bir de değildir. O, bir hakikattir ve dolayısıyla hakikatini aramak için kendisine yönelerek hac yolculuğunu gerçekleştiren herkes kendi suretinde üstinsanı görebilecektir.

The Truth of the Overman

Abstract

Human is a being who has to kill God so as to remember his/her divinity. For as long as a born God is alive (s)he is sentenced to be a slave. Only someone who knows how to play will be able to aware the game in the story of God that script is based on old times. This person is the overman who succeed to be a child. But first of all, woman and man who have the spirit of the overman's essence should forget all about themselves in this story. Mostly woman!

Keywords

Child God, Woman, Existence, Slavery, Divinity, Overman, Truth.

KAYNAKÇA

ARİSTOTELES (1997) *Gökyüzü Üzerine* (çev. Saffet Babür), 1. Baskı, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

ARİSTOTELES (2012) *Fizik* (çev. Saffet Babür), 4. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

BRUNO Giordano (2006) *Diyaloglar* (çev. Sedat Umran), 2. Baskı, İstanbul: Berfin Yayınları.

COLLINGWOOD R. G. (1999) *Doğa Tasarımı* (çev. Kurtuluş Dinçer), 1. Baskı, İstanbul: İmge Kitabevi.

DERRİDA Jacques (2007) *Nietzschelerin Şöleni* (der. ve çev. Ali Utku ve Mukadder Erkan), 1. Basım, İstanbul: Otonom Yayıncılık.

EPIKÜROS (2015) *İki Direk Arasında Çiçekli Bir Bahçe* (çev. Orhan Erdem), 1. Baskı, İstanbul: Arya Yayıncılık.

HEIDEGGER Martin (2013) *Hümanizm Üzerine* (çev. Yusuf Örnek), Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayını.

İBN SİNA (2002) *Aşk Risalesi* (çev. Ahmet Ateş), İstanbul: Kırkambar Kitaplığı.

İBN SİNA (2011) *Mutluluk ve İnsan Nefsinin Cevher Olduğuna İlişkin On Delil* (çev. Fatih Toktaş), 1. Baskı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2004) *Şen Bilim / Ana Metin 1* (çev. Ahmet İnam), 3. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2011) *İyinin Ve Kötünün Ötesinde* (çev. Ahmet İnam), 5. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2011) *Yunan Tragedyası Üzerine İki Konferans* (çev. Mahmure Kahraman), 3. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2013) *Gezgin İle Gölgesi*, (çev. Murat Batmankaya), 2. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2013) *Tan Kızılığ*, (çev. Özden Saatçi), 5. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2014) *Deccal / Hıristiyanlığa Lanet* (çev. Ayça Kaya), 3. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2014) *Güç İstenci* (çev. Nilüfer Epçeli), 2. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2014) *Müziğin Ruhundan Tragedyanın Doğuşu* (çev. İ. Zeki Eyuboğlu), 10. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2015) *Ahlakın Soykütüğü Üstüne* (çev. Ahmet İnam), 7. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2015) *Böyle Buyurdu Zerdüşt* (çev. Murat Batmankaya), 6. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2015) *İnsanca Pek İnsanca 1. Kitap* (çev. Cemal Atıla), 6. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

NIETZSCHE Friedrich (2016) *Ecce Homo Kişi Nasıl Kendisi Olur* (çev. İsmet Zeki Eyüboğlu), 7. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

KUTLUER İlhan (2013) *İbn Sina Ontolojisinde Zorunlu Varlık*, 2. Baskı, İstanbul: İz Yayıncılık.

SPINOZA Benedictus De (2012) *Ethica / Geometrik Yöntemlerle Kanıtlanmış ve Beş Bölüme Ayrılmış Ahlak* (çev. Çiğdem Dürüşken), 1. Baskı, İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

YOUNG Julian (2015) *Nietzsche* (çev. Bülent O. Doğan), 1. Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.